

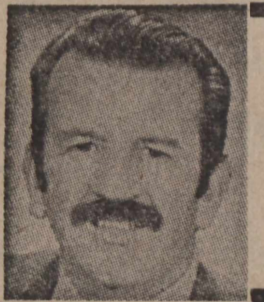
Για πρώτη φορά ο στρατηγός ΓΚΙΖΙΚΗΣ λύνει τη

γιοπή του και ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΕΙ

Κ. Καραμανλής:

“Δέν μπορώ να κυβερνώ με δεμένα τὰ χέρια,”

Μιά στιγμή άναπαύας στις ανομιλίες Φαίδ. Γκιζίκη με τόν Γιάννη Μαρῆ. Ο στρατηγός δείχνει στον συνεργάτη μας στρατιωτικά άναγνωριστικά μετάλλια.

Βαρυσήμαντη άποκλειστική συνομιλία του στρατηγού Γκιζίκη με τόν Γιάννη Μαρῆ

Τὰ ξημερώματα τῆς 23ης πρὸς 24ην Ἰουλίου 1974 καὶ ἀκριβῶς στὶς 4 καὶ 15', ὁ στρατηγὸς Γκιζίκη ὀρίζει πρωθυπουργὸ τὸν κ. Κων. Καραμανλῆ. Ὡς λίγες ὥρες πρὶν καὶ συγκεκριμένα ὡς τὶς 7 μ.μ. τῆς 23ης Ἰουλίου, πιθανόντης κυβερνήσεως Καραμανλῆ εἶχε ἀποκλεισθῆ, λόγω τῆς ἀπουσίας τοῦ τέως πρωθυπουργοῦ σὲ ξωτερικῶ. Ἡ ἀνάγκη σχηματισμοῦ κυβερνήσεως, παρουσιάζετο ἄμεση καὶ ὁ κ. Π. Κανελλόπουλος προχωροῦσε ἤδη σὲν καταρισμῶ τῆς κυβερνήσεώς του, με ἀντιπρόεδρο τὸν κ. Μαῦρο.

Στὶς 7 καὶ 10 τῆς εσπέρης τῆς 23ης, ἡ τηλεφωνικὴ ἐπαφὴ με τὸν κ. Καραμανλῆ σὲ Παρίσι πραγματοποιήθηκε, σὶς 3 καὶ 5', ἔφτασε σὲ προεδρικὸ γραφεῖο ὁ κ. Καραμανλῆς, σὶς 4 καὶ 15' ὀρίστηκε ἀπὸ τὸν Ἀρχιεπισκοπο Σερραφείμ, πὸν περιμένε πλάι σὲ γραφεῖο τὸν προεδρὸν στρατηγὸ Γκιζίκη, ἀπὸ τὸ μεσημέρι σὶς 2. Ἐνα δραματικὸ εἶκοι τετράωρο, πὸν ἄρχισε γιὰ τὸν στρατηγὸ σὶς 6 τὸ πρὸι τῆς 23ης ἐπιτέλους, τέλειωσε. «Ἐνωσα ἕνα τεράστιο βάρος νὰ φέρῃ ἀπὸ πάνω μου», θὰ μοῦ πῆ.

— Καὶ τότε, μετὰ τὴν ὀρκωμοσία τοῦ κ. Καραμανλῆ, ὑποβάλατε νομίζω, τὴν παραίτησή σας.

— Τὴν πρόθεσί μου νὰ παραίτηθῶ τὴν εἶχα ἐκδηλώσει ἐκεῖνη τὴ μέρα τρεῖς φορές. Ὑπέβαλα τὴν παραίτησί μου στὴν προῖνη μας συνάντησι με τοὺς ἀρχηγούς. Δέν τὴ δέχθηκαν. «Θὰ μείνωμε καὶ οἱ πέντε μαζί, νὰ δώλωμε τὸ φίδι ἀπὸ τὴν τρύπα», μοῦ εἶπαν. Ἐβήλωσα ὅτι παραίτηθῶ καὶ τὸ μεσημέρι, στὴ σύσκεψι τῶν πολιτικῶν ἀρχηγῶν. Πάλι δέν με ἄφισαν. Στὸν κ. Κ. Καραμανλῆ, πρωθυπουργὸ πιά, ἐβήλωσα τὴν πρόθεσί μου νὰ παραίτηθῶ μετὰ τὴν ὀρκωμοσία του, τὴν ὥρα πὸν τοῦ εὐχόμενου σκιδερῆνός, σὶς 4 καὶ 15. Πάλι καὶ ἐκεῖνος δέν τὸ δέχτηκε. Ἐπέμενα νὰ παραίτηθῶ γιὰ τετάρτη φορὰ, σὶς 26 τοῦ μηνῶ, ὅταν ὀρίστηκε καὶ τὸ δεύτερο κλίμακιο τῆς Κυβερνήσεως. Ἐπίστευσα ὅτι ὁ ρόλος μου εἶχε τελειώσει. Ἡ χώρα εἶχε τὴν κυβερνήσι τῆς. Ἀλλὰ καὶ πάλι ὁ κ. Καραμανλῆς με ἐπίστευσε νὰ μένω στὴ θέσι μου. Ἐχρησιμοποίησε ἐπιχειρήματα καὶ ἐπικατάστηκε λόγους πὸν δέν νομίζω πὸς εἶναι σκόπιμο νὰ τοὺς φέρωμε στὴ δημοσιότητα.

— Τοὺς φανατισμοί. Καὶ ἡ συνέχεια, νομίζω πὸς ἀπέδειξε ὅτι εἶκοι δικιο. Ὑπῆρθε ἐπικίνδυνη, στρατηγῆ, αὐτὴ ἡ συνέχεια; — Ὑπῆρθε.

— Ἀπλάθῃ ὁ Δημοκρατία ἐκινδύνευσε; — Ἡ ἀμελήτης γενικὰ καὶ προσωπικὰ ὁ κ. Καραμανλῆς ἐκινδύνευσε μετὰ τὴν μεταπολίτευσι τοῦλάχιστο σὲ τέσσερις περιπτώσεις. Τόσες γνωρίζω ἐγὼ. Ἰσως ὑπάρχουν καὶ ἄλλες.

— Θὰ θέλατε νὰ ἀναφερθεῖτε σὲ αὐτὴν ἢ ἔστω, σὲ μιά ἢ δύο τῆς κυριώτερες; — Μάλιστα.

— Πρὶν ἀπ' αὐτὸ δμως, ἤθελα νὰ σὰς ρωτήσω: Ἀπὸ πὸν ἴσον ἠμποροῦσε νὰ κινδυνεύῃ τότε ἡ δημοκρατικὴ γενικὰ καὶ ὁ κ. Καραμανλῆς προσωπικὰ; Ἡ ἀς θέσω ἄλλοιους τὸ ἐρώτημα: Ποιὸς εἶχε τὴ δύναμι νὰ τὸν ἀνατρέψῃ; — Ἀσκητήθη ὁ Ὁ. Ἰωαννίδης. Εἶχε, μιλοῦμε γιὰ τὸν πρῶτο, καιρὸ, ὅλη τὴ δύναμι.

— Καὶ τὴν πρόθεσι; — Δέν νομίζω.

Ο ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ ΕΙΧΕ ΜΕΤΑΝΟΗΣΕΙ;

— Τότε ἀπὸ ποιοὺς θὰ ἐκινδύνευε ἡ μεταπολίτευσι καὶ ὁ ἴδιος ὁ κ. Καραμανλῆς; — Ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους τοῦ. Πὸν δὲ μερικὲς περιπτώσεις πίστευα ὅτι ὁ ἀρχηγὸς τὸν εἶχε ὑποχωρήσει περισσὸτερο ἀπὸ ὅσο ἔπρεπε.

— Μοῦ εἶκατε πῶ, στρατηγῆ, τὸν Δ. Ἰωαννίδη, μετὰ τὴν ἀποφασιστικὴ σύσκεψι με τοὺς ἀρχηγούς τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων, τότε πὸν σὰς εἶπε ἄδεν συμφωνοῦ ἄλλὰ ἐρῶ ἐσεῖς θέλατε, τὸ δέκομαθ δέν τὸν ζανοειδίατε; — Ὑπῆρθε, ὅχι. Ἀλλὰ ὡστε δέν ἠμποροῦσε καὶ νὰ ἐβῆ ἀπὸ τὸ γραφεῖο μου. Ὅπως σὰς εἶπα, εἶχε ἔλθει ἔδικα λίγαν ἡμέρῶ ἀπὸ τὸν ἀρχηγὸ Στρατοῦ, στρατηγὸ Γαλατσάνο, ὕστερα ἀπὸ τῆς 2 τὸ μεσημέρι ἄρχισαν νὰ ἔρχονται οἱ πολιτικοί, οἱ ὀποιοὶ καὶ δέν ἔφυγαν ἀπὸ τὸ γραφεῖο

μου πὰρ τὴν ἐπομένη σὶς 5 τὸ πρῶι, μετὰ τὴν ὀρκωμοσία τοῦ κ. Καραμανλῆ. — Ἐξαιρουμένης τῆς διακοπῆς ἀπὸ 6 πὰρ 20' εἰς 8 τὸ ὄραδὸ τῆς 23ης, γιὰ τὴν ὀποία μιλοῦσαμ.

— Μάλιστα.

— Ὑπῆρθε, λοιπόν, τὸν Δ. Ἰωαννίδη δέν τὸν εἶδατε; Ἰδιωτικὰ; — Πολλὲς φορές. Καὶ κυρίως ἐδῶ, σὲ σπῆτι μου. Στὸ γραφεῖο πὸν καθόμοσε καὶ μιλοῦμε τώρα.

— Ὅταν τὸν εἶδατε, μιλῶ γι' αὐτὴς τῆς ἰδιωτικῆς συναντήσεως σας, σὲ σπῆτι σας, πὸς τὸν εἶδατε; Τὶ σκόλια σὰς ἔκανε γιὰ τὴν ἀλλαγὴ πὸν ἔγινε; φαινόταν μετανιωμένος πὸν τὸ δέχθηκε; — Δέν νομίζω πὸς ἔφαίνετο μετανιωμένος. Πρὸς τὸ ἔτι τὴν ἡμέρα τῆς ἀλλαγῆς μετὰ ἔβηλωσε, ὅπως εἶπατε, «ἐγὼ δέν συμφωνοῦ ἄλλὰ...» κλπ.

— Καὶ συνεπῶς, τὴ μέρα πὸν πῆγε στὸν κ. Ἀδερφῶ, ὑπουργὸ πιά Ἐθνικοῦ καὶ τὸ εἶπε «ἐπειδὴ ἄλλὰ ἀκούονταί, ἢ καὶ παρόμοιο, ἐγὼ ἤθελα νὰ σὰς βεβαιώσω σὲ ὅτι δέν πρόκειται νὰ κινδυνεύῃ, ἔτιαν εὐκαιρῶν σὶς διαβεβαιώσεως του; — Πρέπει νὰ ἦταν εὐλικρινῆς.

— Πὸς τὸ λέτε, ἀφοῦ εἶναι γνωστὸ, πὸς ὁ ταξίαρχος πολλὰς φορές δέν φανερωθεὶς τῆς σκέψεως τοῦ στούς ἴδιους τοὺς συνεργάτες του; — Εἶναι ἀπλό. Ἄν ὁ κ. Ἰωαννίδης εἶχε μετανόησι, θὰ ἤδυντο ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἀπὸ καὶ ἐβδομάδας μετὰ τὴν μεταπολίτευσι νὰ ἀνατρέψῃ τὴν κατάστασι. Καὶ σὶς 23 τὸ ὄραδὸ καὶ σὶς 24 καὶ σὶς 27 καὶ σὶς 2 Ἀυγούστου καὶ σὶς 10 Ἀυγούστου, ἔσε ὅτου, δηλαδή, ἀποκαρκεθῶν ὀριστικὰ στέλεχά τῶ ὀποία ἐπίστευα φανατικὰ ὅ ἐκείνον καὶ τὰ ὀποία ἀπεμακρύνε σιγά-σιγά ἡ κυβερνήσι διὰ μεταθέσεως, θὰ ἠμποροῦσε ὁ Ἰωαννίδης νὰ ἐνεργήσῃ. Εἶχε ἀκόμη ὅλη τὴ δύναμι τὸ πρῶτο διάστημα. Βέβαια ὅσο περνοῦσαν οἱ ἡμέρες τόσο ἡ δύναμι μου ἐμειώετο. Ἀλλὰ αὐτὸ γίνεταν πὸν ἰσχύ. Γι' αὐτὸ σὰς λέω θὰ πιστεύω ὅτι δέν εἶχε μετανόησι.

— Ἰσως καὶ γιὰτὶ ἐβλεπε, ὅτι μιά νέα πρακτικὴ ὀριστικὴ ἐνεργεία του θὰ ὀδηγοῦσε σὲ ἀδιέξοδο καὶ τὸν ἴδιο.

— Ἰσως.

— Ἀς μιλοῦσαμε τώρα, στρατηγῆ, γιὰ τοὺς κινδύνους πὸν διέτρεξε καὶ ἡ Δημοκρατία καὶ ὁ κ. Καραμανλῆς, μετὰ τὸν πενταμηνῶ, μετὰ τὴν μεταπολίτευσι, πὸν ἐσεῖς εἶσατε σὲ ἀκόμη πρόεδρος.

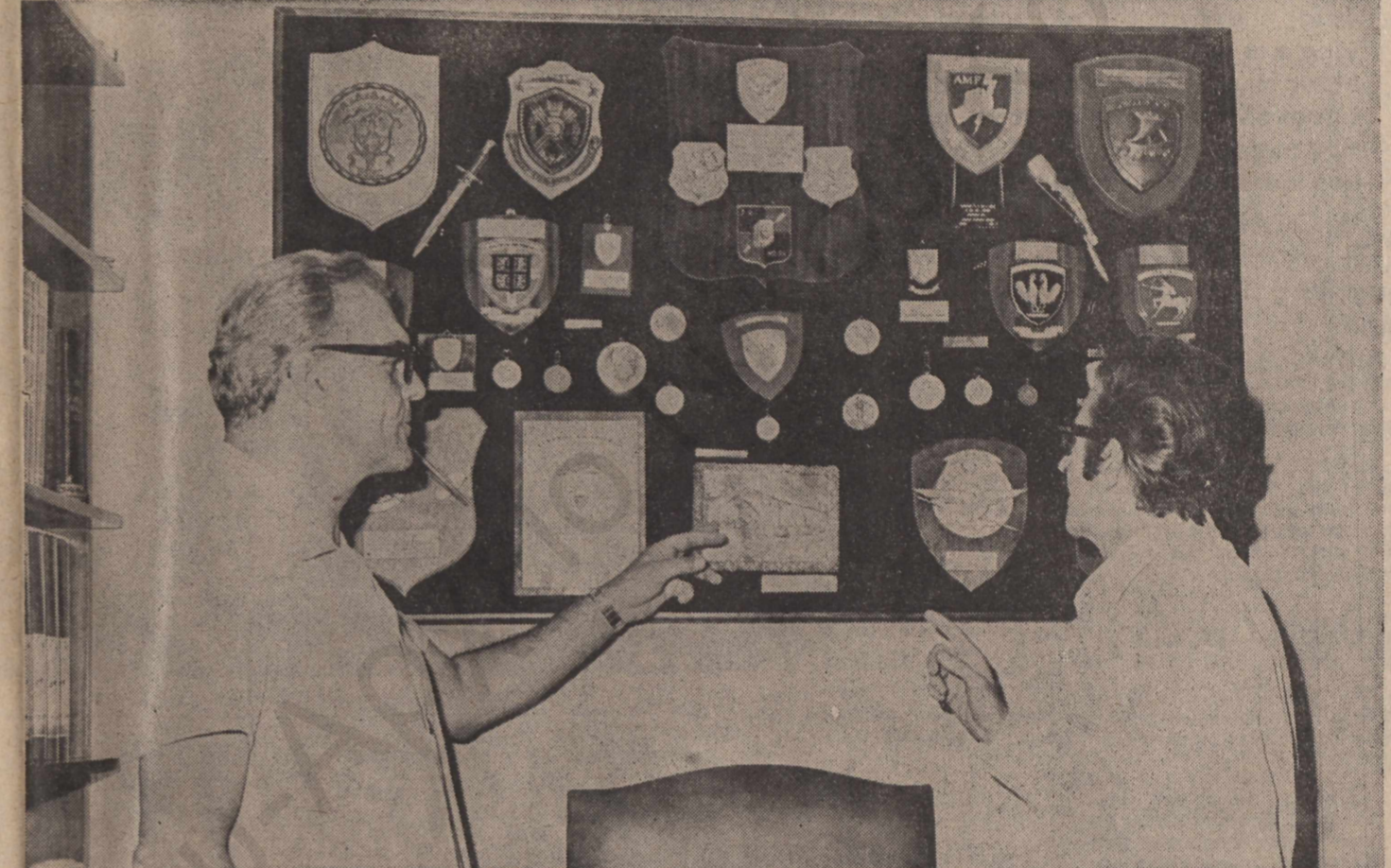
— Ἐνωῦ ὅς τῆς 17 Δεκεμβρίου πὸν σὰς διαδέχθηκε ὁ κ. Μικ. Στασινοπούλος. Εἶναι ἀκριβῆς ὅτι ὑπῆρξαν αὐτοὶ οἱ κινδύνους; — Ἦναι. Νομίζω ὅτι τουλάχιστον τέσσερις φορές, ἂν ὅχι περισσότερες ὑπῆρξαν οἱ κινδύνους πὸν ἀναφέρετε.

— Ποιοὶ ἐπεσον στὴν προσωπικὴ σας ἀντιλήψι; — Ἀπὸ τῆς τρεῖς φορές μοῦ ἤρθαν πληροφορίες, ὅτι ὁ Ἰωαννίδης με τοὺς μικροὺς ἐξαιρετικῶς κινεῖται πάλι γιὰ ἀνατροπῆ. Μιά φορὰ μὸν τὴν πληροφορία ἔνα ἀπὸ τοὺς 8 πὸν εἶχαν κληθῆ στὴ σύσκεψι τῆς 23ης Ἰουλίου. Δέν ἔξερω πὸς τὸ εἶχε μῆθε.

— Ὁ κ. Ἀδερφῶ; — Ὅχι, ἀλλὰ ἂν τὸ πῆμε ἔτσι, θὰ μείνωμε ἐπῆς, ἔξη, πνέτε κλπ. Ἐνας ἀπὸ τοὺς ὀκτώ. Παίρω τὸν κ. Γκίκα σὲ τὸ τηλέφωνο. Μοῦ λέει «κι' ἐγὼ εἶχα τῆς ἴδιες πληροφορίες. Τὶ θὰ κάνετε, στρατηγῆ;». Τὸ μόνον πὸν μπορῶ νὰ κάνω, τὸν ἀπαντῶ, «εἶναι νὰ δῶ τὸν ἴδιο τὸν Ἰωαννίδη». Παίρω τὸν τηλέφωνο τὸν Ἰωαννίδη. Οἱ συναντήσεως μας γίνεταν ὡς ἔξερι. Ἐκείνος ἔμενε σὲ Γαλιῶτα καὶ ἐρχόταν ἐδῶ, τὸ σπῆτι μου, γιὰ νὰ μὴ γίνωμοσε, ὅπως καταλαβαίνετε, ἀντιληπτοί.

— Ποιὰ περίοδο γίνεταν αὐτὴ; — Ἀπὸ τῆς τρεῖς φορές ἔγιναν αὐτὰ. Δέν θυμομαί ἀκριβῶς. Ἡ τρίτη φορὰ, πάντως, ἦταν τὸν Ἀυγούστο. Ἦρθε ὁ κ. Ἰωαννίδης καὶ τὸ μίλησα καθορὰ, «μὰθαῖνο αὐτὸ κι' αὐτὸ». Μοῦ λέει «ἀὶ, δέν εἶναι ἀλλήθως». Τὸν λέω «πρὸς ἐσεῖς κολῶ». «Κίριε Πρόεδρε, σὰς διαβεβαιώσω, ἐπιμένει. Μεταφέρετε τὰ πράγματα στὴν κυβερνήσι καὶ ὅπως ἐκεῖνη τὴν φορὰ δέν ἔγινε τίποτε. Μιά ἄλλη φορὰ, ὁ κ. Καραμανλῆς θέλησε νὰ ἐνημερωθῆ ἀπὸ τοὺς τέσσερις ἀρχηγούς ἐπὶ τῆς καταστάσεως τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων. Αὐτὴ ἡ σύσκεψι θὰ γίνεταν στὸ γραφεῖο μου, Κυριακῆ, 11 ἢ ὄρα. Δέν θυμομαί ποιά συγκεκριμένους Κυριακῆ ἦταν, ἀλλὰ δεδομένο ὅτι οἱ κ.κ. Μπρονόνας καὶ Γαλατσάνος ἦσαν παρῶντες, ὁ πρῶτος ὡς ἀρχηγὸς τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων καὶ ὁ δεύτερος ὡς ἀρχηγὸς Στρατοῦ καὶ ὅτι οἱ στρατηγὸ αὐτοὶ ἀπεστράτεψαν σὶς 19 Ἀυγούστου, ἀπὸ καὶ θυγῖνε τὸ συμπέρασμα εἶτι πρέπει νὰ ἦτον μιά Κυριακῆ ἀπὸ 11 Ἀυγούστου καὶ πρὶν. Στὴ σύσκεψι αὐτὴ θὰ ἔπειραν μέρος ὁ κ. Καραμανλῆς, ὁ κ. Ἀδερφῶ, ὡς ὑπουργὸς Ἀμύνης, οἱ τέσσε-

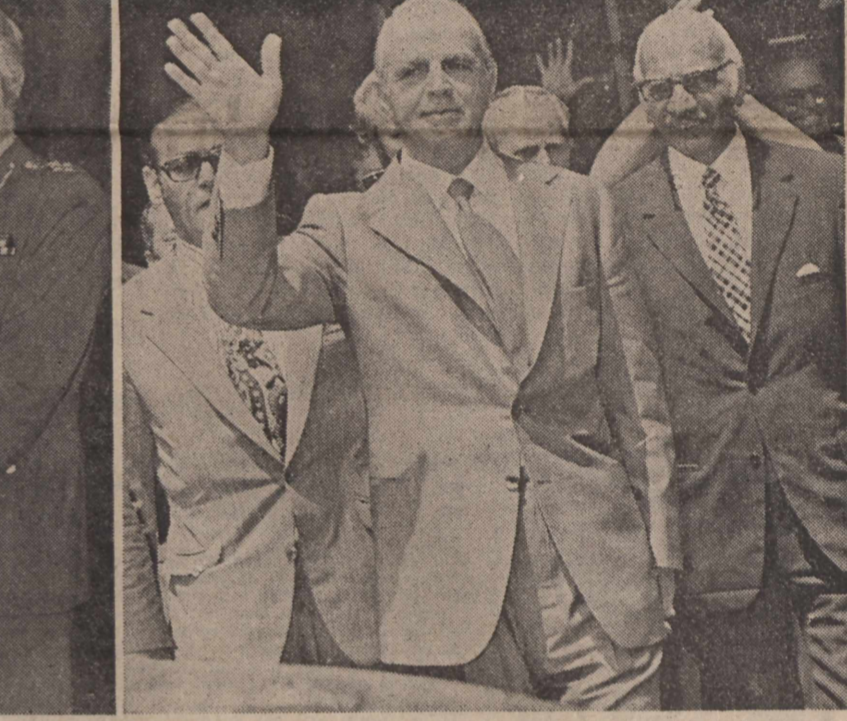
Ὁ Ἰωαννίδης εἶχε μετανιώσει, πὸν δέχτηκε τὴν «ἀλλαγὴ» σὶς 23 Ἰουλίου; — Καραμανλῆς: «Δέν μπορῶ νὰ κυβερνω με δεμένα χέρια» — Γκιζίκη: «Οἱ στρατηγοὶ δέν ἐλέγχουν τὸν στρατὸ» — Δ. Ἰωαννίδης: «Ὅταν ἀποφασίσω νὰ κινηθῶ θὰ τὸ μάθετε πρῶτος κ. πρόεδρε»

Ὁ στρατηγὸς Γκιζίκη, μετὰ τὸν κ. Κωνσταντῖνο Καραμανλῆ. Καὶ οἱ δύο ἔχουν τὴν πληροφορία, καθὴν ἀπὸ ἄλλη πηγή, ὅτι ὁ «μικροὶ» δὲ μινθῶν.

Ὁ στρατηγὸς Γκιζίκη, μετὰ τὸν κ. Κωνσταντῖνο Καραμανλῆ. Καὶ οἱ δύο ἔχουν τὴν πληροφορία, καθὴν ἀπὸ ἄλλη πηγή, ὅτι ὁ «μικροὶ» δὲ μινθῶν.

Ὁ κ. Κ. Καραμανλῆς, ἐβαίνει ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖο Συνομοσίου. Τίποτε στὴν ἐκφρασί του δέν δείχνει ὅτι πρὶν ἀπὸ λίγο πληροφορήθηκε ὅτι οἱ φίλοι τοῦ Ἰωαννίδη δὲ μινθῶν.

— Ἐξαιρουμένης τῆς διακοπῆς ἀπὸ 6 πὰρ 20' εἰς 8 τὸ ὄραδὸ τῆς 23ης, γιὰ τὴν ὀποία μιλοῦσαμ.

— Μάλιστα.

— Ὑπῆρθε, λοιπόν, τὸν Δ. Ἰωαννίδη δέν τὸν εἶδατε; Ἰδιωτικὰ; — Πολλὲς φορές. Καὶ κυρίως ἐδῶ, σὲ σπῆτι μου. Στὸ γραφεῖο πὸν καθόμοσε καὶ μιλοῦμε τώρα.

— Ὅταν τὸν εἶδατε, μιλῶ γι' αὐτὴς τῆς ἰδιωτικῆς συναντήσεως σας, σὲ σπῆτι σας, πὸς τὸν εἶδατε; Τὶ σκόλια σὰς ἔκανε γιὰ τὴν ἀλλαγὴ πὸν ἔγινε; φαινόταν μετανιωμένος πὸν τὸ δέχθηκε; — Δέν νομίζω πὸς ἔφαίνετο μετανιωμένος. Πρὸς τὸ ἔτι τὴν ἡμέρα τῆς ἀλλαγῆς μετὰ ἔβηλωσε, ὅπως εἶπατε, «ἐγὼ δέν συμφωνοῦ ἄλλὰ...» κλπ.

— Καὶ συνεπῶς, τὴ μέρα πὸν πῆγε στὸν κ. Ἀδερφῶ, ὑπουργὸ πιά Ἐθνικοῦ καὶ τὸ εἶπε «ἐπειδὴ ἄλλὰ ἀκούονταί, ἢ καὶ παρόμοιο, ἐγὼ ἤθελα νὰ σὰς βεβαιώσω σὲ ὅτι δέν πρόκειται νὰ κινδυνεύῃ, ἔτιαν εὐκαιρῶν σὶς διαβεβαιώσεως του; — Πρέπει νὰ ἦταν εὐλικρινῆς.

— Πὸς τὸ λέτε, ἀφοῦ εἶναι γνωστὸ, πὸς ὁ ταξίαρχος πολλὰς φορές δέν φανερωθεὶς τῆς σκέψεως τοῦ στούς ἴδιους τοὺς συνεργάτες του; — Εἶναι ἀπλό. Ἄν ὁ κ. Ἰωαννίδης εἶχε μετανόησι, θὰ ἤδυντο ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἀπὸ καὶ ἐβδομάδας μετὰ τὴν μεταπολίτευσι νὰ ἀνατρέψῃ τὴν κατάστασι. Καὶ σὶς 23 τὸ ὄραδὸ καὶ σὶς 24 καὶ σὶς 27 καὶ σὶς 2 Ἀυγούστου καὶ σὶς 10 Ἀυγούστου, ἔσε ὅτου, δηλαδή, ἀποκαρκεθῶν ὀριστικὰ στέλεχά τῶ ὀποία ἐπίστευα φανατικὰ ὅ ἐκείνον καὶ τὰ ὀποία ἀπεμακρύνε σιγά-σιγά ἡ κυβερνήσι διὰ μεταθέσεως, θὰ ἠμποροῦσε ὁ Ἰωαννίδης νὰ ἐνεργήσῃ. Εἶχε ἀκόμη ὅλη τὴ δύναμι τὸ πρῶτο διάστημα. Βέβαια ὅσο περνοῦσαν οἱ ἡμέρες τόσο ἡ δύναμι μου ἐμειώετο. Ἀλλὰ αὐτὸ γίνεταν πὸν ἰσχύ. Γι' αὐτὸ σὰς λέω θὰ πιστεύω ὅτι δέν εἶχε μετανόησι.

— Ἰσως καὶ γιὰτὶ ἐβλεπε, ὅτι μιά νέα πρακτικὴ ὀριστικὴ ἐνεργεία του θὰ ὀδηγοῦσε σὲ ἀδιέξοδο καὶ τὸν ἴδιο.

— Ἰσως.

— Ἀς μιλοῦσαμε τώρα, στρατηγῆ, γιὰ τοὺς κινδύνους πὸν διέτρεξε καὶ ἡ Δημοκρατία καὶ ὁ κ. Καραμανλῆς, μετὰ τὸν πενταμηνῶ, μετὰ τὴν μεταπολίτευσι, πὸν ἐσεῖς εἶσατε σὲ ἀκόμη πρόεδρος.

— Ἐνωῦ ὅς τῆς 17 Δεκεμβρίου πὸν σὰς διαδέχθηκε ὁ κ. Μικ. Στασινοπούλος. Εἶναι ἀκριβῆς ὅτι ὑπῆρξαν αὐτοὶ οἱ κινδύνους; — Ἦναι. Νομίζω ὅτι τουλάχιστον τέσσερις φορές, ἂν ὅχι περισσότερες ὑπῆρξαν οἱ κινδύνους πὸν ἀναφέρετε.

— Ποιοὶ ἐπεσον στὴν προσωπικὴ σας ἀντιλήψι; — Ἀπὸ τῆς τρεῖς φορές μοῦ ἤρθαν πληροφορίες, ὅτι ὁ Ἰωαννίδης με τοὺς μικροὺς ἐξαιρετικῶς κινεῖται πάλι γιὰ ἀνατροπῆ. Μιά φορὰ μὸν τὴν πληροφορία ἔνα ἀπὸ τοὺς 8 πὸν εἶχαν κληθῆ στὴ σύσκεψι τῆς 23ης Ἰουλίου. Δέν ἔξερω πὸς τὸ εἶχε μῆθε.

— Ὁ κ. Ἀδερφῶ; — Ὅχι, ἀλλὰ ἂν τὸ πῆμε ἔτσι, θὰ μείνωμε ἐπῆς, ἔξη, πνέτε κλπ. Ἐνας ἀπὸ τοὺς ὀκτώ. Παίρω τὸν κ. Γκίκα σὲ τὸ τηλέφωνο. Μοῦ λέει «κι' ἐγὼ εἶχα τῆς ἴδιες πληροφορίες. Τὶ θὰ κάνετε, στρατηγῆ;». Τὸ μόνον πὸν μπορῶ νὰ κάνω, τὸν ἀπαντῶ, «εἶναι νὰ δῶ τὸν ἴδιο τὸν Ἰωαννίδη». Παίρω τὸν τηλέφωνο τὸν Ἰωαννίδη. Οἱ συναντήσεως μας γίνεταν ὡς ἔξερι. Ἐκείνος ἔμενε σὲ Γαλιῶτα καὶ ἐρχόταν ἐδῶ, τὸ σπῆτι μου, γιὰ νὰ μὴ γίνωμοσε, ὅπως καταλαβαίνετε, ἀντιληπτοί.

— Ποιὰ περίοδο γίνεταν αὐτὴ; — Ἀπὸ τῆς τρεῖς φορές ἔγιναν αὐτὰ. Δέν θυμομαί ἀκριβῶς. Ἡ τρίτη φορὰ, πάντως, ἦταν τὸν Ἀυγούστο. Ἦρθε ὁ κ. Ἰωαννίδης καὶ τὸ μίλησα καθορὰ, «μὰθαῖνο αὐτὸ κι' αὐτὸ». Μοῦ λέει «ἀὶ, δέν εἶναι ἀλλήθως». Τὸν λέω «πρὸς ἐσεῖς κολῶ». «Κίριε Πρόεδρε, σὰς διαβεβαιώσω, ἐπιμένει. Μεταφέρετε τὰ πράγματα στὴν κυβερνήσι καὶ ὅπως ἐκεῖνη τὴν φορὰ δέν ἔγινε τίποτε. Μιά ἄλλη φορὰ, ὁ κ. Καραμανλῆς θέλησε νὰ ἐνημερωθῆ ἀπὸ τοὺς τέσσερις ἀρχηγούς ἐπὶ τῆς καταστάσεως τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων. Αὐτὴ ἡ σύσκεψι θὰ γίνεταν στὸ γραφεῖο μου, Κυριακῆ, 11 ἢ ὄρα. Δέν θυμομαί ποιά συγκεκριμένους Κυριακῆ ἦταν, ἀλλὰ δεδομένο ὅτι οἱ κ.κ. Μπρονόνας καὶ Γαλατσάνος ἦσαν παρῶντες, ὁ πρῶτος ὡς ἀρχηγὸς τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων καὶ ὁ δεύτερος ὡς ἀρχηγὸς Στρατοῦ καὶ ὅτι οἱ στρατηγὸ αὐτοὶ ἀπεστράτεψαν σὶς 19 Ἀυγούστου, ἀπὸ καὶ θυγῖνε τὸ συμπέρασμα εἶτι πρέπει νὰ ἦτον μιά Κυριακῆ ἀπὸ 11 Ἀυγούστου καὶ πρὶν. Στὴ σύσκεψι αὐτὴ θὰ ἔπειραν μέρος ὁ κ. Καραμανλῆς, ὁ κ. Ἀδερφῶ, ὡς ὑπουργὸς Ἀμύνης, οἱ τέσσε-

— Ἐξαιρουμένης τῆς διακοπῆς ἀπὸ 6 πὰρ 20' εἰς 8 τὸ ὄραδὸ τῆς 23ης, γιὰ τὴν ὀποία μιλοῦσαμ.

— Μάλιστα.

— Ὑπῆρθε, λοιπόν, τὸν Δ. Ἰωαννίδη δέν τὸν εἶδατε; Ἰδιωτικὰ; — Πολλὲς φορές. Καὶ κυρίως ἐδῶ, σὲ σπῆτι μου. Στὸ γραφεῖο πὸν καθόμοσε καὶ μιλοῦμε τώρα.

— Ὅταν τὸν εἶδατε, μιλῶ γι' αὐτὴς τῆς ἰδιωτικῆς συναντήσεως σας, σὲ σπῆτι σας, πὸς τὸν εἶδατε; Τὶ σκόλια σὰς ἔκανε γιὰ τὴν ἀλλαγὴ πὸν ἔγινε; φαινόταν μετανιωμένος πὸν τὸ δέχθηκε; — Δέν νομίζω πὸς ἔφαίνετο μετανιωμένος. Πρὸς τὸ ἔτι τὴν ἡμέρα τῆς ἀλλαγῆς μετὰ ἔβηλωσε, ὅπως εἶπατε, «ἐγὼ δέν συμφωνοῦ ἄλλὰ...» κλπ.

— Καὶ συνεπῶς, τὴ μέρα πὸν πῆγε στὸν κ. Ἀδερφῶ, ὑπουργὸ πιά Ἐθνικοῦ καὶ τὸ εἶπε «ἐπειδὴ ἄλλὰ ἀκούονταί, ἢ καὶ παρόμοιο, ἐγὼ ἤθελα νὰ σὰς βεβαιώσω σὲ ὅτι δέν πρόκειται νὰ κινδυνεύῃ, ἔτιαν εὐκαιρῶν σὶς διαβεβαιώσεως του; — Πρέπει νὰ ἦταν εὐλικρινῆς.

— Πὸς τὸ λέτε, ἀφοῦ εἶναι γνωστὸ, πὸς ὁ ταξίαρχος πολλὰς φορές δέν φανερωθεὶς τῆς σκέψεως τοῦ στούς ἴδιους τοὺς συνεργάτες του; — Εἶναι ἀπλό. Ἄν ὁ κ. Ἰωαννίδης εἶχε μετανόησι, θὰ ἤδυντο ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἀπὸ καὶ ἐβδομάδας μετὰ τὴν μεταπολίτευσι νὰ ἀνατρέψῃ τὴν κατάστασι. Καὶ σὶς 23 τὸ ὄραδὸ καὶ σὶς 24 καὶ σὶς 27 καὶ σὶς 2 Ἀυγούστου καὶ σὶς 10 Ἀυγούστου, ἔσε ὅτου, δηλαδή, ἀποκαρκεθῶν ὀριστικὰ στέλεχά τῶ ὀποία ἐπίστευα φανατικὰ ὅ ἐκείνον καὶ τὰ ὀποία ἀπεμακρύνε σιγά-σιγά ἡ κυβερνήσι διὰ μεταθέσεως, θὰ ἠμποροῦσε ὁ Ἰωαννίδης νὰ ἐνεργήσῃ. Εἶχε ἀκόμη ὅλη τὴ δύναμι τὸ πρῶτο διάστημα. Βέβαια ὅσο περνοῦσαν οἱ ἡμέρες τόσο ἡ δύναμι μου ἐμειώετο. Ἀλλὰ αὐτὸ γίνεταν πὸν ἰσχύ. Γι' αὐτὸ σὰς λέω θὰ πιστεύω ὅτι δέν εἶχε μετανόησι.

— Ἰσως καὶ γιὰτὶ ἐβλεπε, ὅτι μιά νέα πρακτικὴ ὀριστικὴ ἐνεργεία του θὰ ὀδηγοῦσε σὲ ἀδιέξοδο καὶ τὸν ἴδιο.

— Ἰσως.

— Ἀς μιλοῦσαμε τώρα, στρατηγῆ, γιὰ τοὺς κινδύνους πὸν διέτρεξε καὶ ἡ Δημοκρατία καὶ ὁ κ. Καραμανλῆς, μετὰ τὸν πενταμηνῶ, μετὰ τὴν μεταπολίτευσι, πὸν ἐσεῖς εἶσατε σὲ ἀκόμη πρόεδρος.

— Ἐνωῦ ὅς τῆς 17 Δεκεμβρίου πὸν σὰς διαδέχθηκε ὁ κ. Μικ. Στασινοπούλος. Εἶναι ἀκριβῆς ὅτι ὑπῆρξαν αὐτοὶ οἱ κινδύνους; — Ἦναι. Νομίζω ὅτι τουλάχιστον τέσσερις φορές, ἂν ὅχι περισσότερες ὑπῆρξαν οἱ κινδύνους πὸν ἀναφέρετε.

— Ποιοὶ ἐπεσον στὴν προσωπικὴ σας ἀντιλήψι; — Ἀπὸ τῆς τρεῖς φορές μοῦ ἤρθαν πληροφορίες, ὅτι ὁ Ἰωαννίδης με τοὺς μικροὺς ἐξαιρετικῶς κινεῖται πάλι γιὰ ἀνατροπῆ. Μιά φορὰ μὸν τὴν πληροφορία ἔνα ἀπὸ τοὺς 8 πὸν εἶχαν κληθῆ στὴ σύσκεψι τῆς 23ης Ἰουλίου. Δέν ἔξερω πὸς τὸ εἶχε μῆθε.